

Presidential Communications Office

Presidential News Desk

**SPEECH OF PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE DURING THE LAUNCHING OF THE
MALASAKIT PROGRAMS FOR THE VISAYAS**

[Delivered at Vicente Sotto Memorial Medical Center, Cebu City | 12 February 2018]

But because of sheer brutality, luhod gyud ta sa... Pangutana si --- 'yung mga pari, historians, maniwala diyan *[speaks Bisaya]* Just like what the ISIS are doing. At that time, they were so cruel, they were able to control us for 400 years.

Kaya ako walang ano pero --- I do not. So mao na'y atong history sa Pilipinas (So that's the history of the Philippines).

Kami nangadto ngadto. But you know, usahay ang --- those way of... tatay nako nahimong governor, unya ako nahimong mayor. Sa makadugay og panahon, ang nahilis nako si Inday. Maayo man pud ni si Inday kay mangelata ma'g sheriff.*[laughter]* Tigas ni.

Tan-awon nako unya "Sige, kulataha arong..." Nasayop man pud tong sheriff. You know there's always the 30 days. 20th --- 22nd day pa lang, they did not bother to wait for the... It's always 30 days. Maski kinsa ng abogado would tell you. Nagmamadali eh. I don't know for what reason but... Sabi ko sa kanila...

Maski ako kay ang gibuhay niya, mao gihapo'y ginabuhay, dad-on taka sulod sa atong pick up --- pick up man lang. Didto taka bunal bunalan. Pero ang TV di makakita. Kay kani, di man mamili'g panahon. So --- lisod ang Mindanao kung di no mo...

Mao bitaw og di man nimo gusto mudagan na si Inday. Ug wa siya mu-ingon og "O," di ko kadagan presidente kay di nako mabiyagan ang Davao. Katong nisugot na siya, nagpapagong ang buang, nagpa-shave 'di ba? Di na kadagan og mao na ang --- mao to nidagan ko.

And would you believe it? Right after the election, oath. Pagkaugma, July 2 nagpadala og suwat resigning as mayor of... Susmaryosep, Day, oy. Wala pa ko ika-ilis. I'm not trying to belittle the other siblings but...

Kani pud usa unta, buutan, ang naa sa utok, sige lang pangbabae. Nangita'g uyab ngadto, mao si Miss Ecuador, kana si... Taga ngari pero kuan lang ha. *[laughter]* Wa ko'y gisulti ha. *[laughter]* Nandito tinuod niingon to nga --- wala man ko'y... Ang ako lang giingon nga "slow down." Duha na'y anak ana. Lain-lain'g inahan. Ana ko "Sebastian, intawon, maluoy ka sa bata." Mao na ang among --- little bit of vignettes in life, istorya ba.

Pero ako, I will give you 50 million para ba --- di na siguro namo... *[applause]* unless there's a pandemic or epidemic for that matter. Dako na kaayo na'g matabang sa taga-ngari.

And the other, you'll just have to wait. It's in the planning stage. It has to pass by NEDA, then before we can act on it.

Hopefully by next year, we draw it up now para 'pag next year, musulod na and you will have... Ang Aguinaldo, gitagaan... Ang AFP gitagaan nako'g --- pag-adto nako nagalutang ang drainage nila.

Akong giingnan ang military "Naunsa man mo? Tan-awa ang inyong kuan oh, naga... Ang tubig sa banyo, gauntol-untol pabalik. And you have so many patients here. Oh how do you supposed that they will --- the antibiotics will cure them with this kind of...? Tindogan nako sila'g bag-o.

So kaning bag-ong kuwang... Do you have the space here to do it? So vertical ka na? Or 'yun nga --- pataas na kayo? Wala na kayong space?

We might consider transferring to another location. Ug ana ka gwapo. If it runs into billions, or one billion, might as well look for another or make this an extension.

Di na mo maka kuan? Muhatag ko eh. Unsaon man nang kwarta, di man na amo. Ihatag ko na tanan. Tinuod bitaw.

Then nisulti ko "Wala ko'y..." pag abot ana, [kandoki?] lang na na problema. Isubmit na lang nila nako, balaod na.

So I have to sign. All laws must be signed by the President. Mao nang pirma nako, ang balaod na.

But 'yung mga MRT, pati 'yung mga frigate 'yung sinasabi nila. Hindi lang kasi matigas ulo nitong tao niya eh. Bahala sila muna in the meantime.

So I'm happy that I've given this privilege to be with you this afternoon. And I hope that we can at least alleviate the situation regarding the finances.

You can have about... Huwag kang ma... Ang pasalamatan natin, si General Balutan, nandiyan siya. [applause] Ganito ha. Kilala ka ba nila, sir? Pakitindig. Can you stand up? Siya 'yung sa PAGCOR.

Ganito 'yan, 'yung kaso niya na ano, 'yung sabihin niya na spent for millions sa... Ako, wala 'yan sa akin. Basta ang kwarta nakaabot lang sa mga canned goods, mga sanina, kakainin rin 'yan eh. Tatal, kan-on man gihapon na, isul-ob man na.

So ang akin parte --- baka akalain mo, isang opisina lang diyan sa Maynila. It's a big --- there are casinos everywhere in the Philippines, including Davao. Mayroon pang mga sugal na pinipilit ko na... It's only PAGCOR who can really do the gambling.

Ayaw ko nang marami, ayaw ko nang marami. I only need one regulatory body to do it. So si Jorge nagkaroon ng stroke, sabi niya, 'yung chairman, but he's the president. Si Andrea man siguro ang ano... Si Andrea Domingo, mahusay 'yan. They're all honest people. Wala akong --- ayaw mo'g tuo anang oposisyon. Susmaryosep. Puro na... I-demanda pa ako og extrajudicial killing.

Giingnan ta mo, I'd like to repeat it for the crowd. When I was... Davao was really in a total mess. And when I became mayor because I was a prosecutor for nine years, I was doing trial work. Giingnan nako, "I'm trying to build a city, I'm giving you the warning. I am not a policeman, I am not a soldier.

But sabi ko, "I build city --- city. I build a city. Do not destroy that city or the process to go there. We have an objective there to build a good and progressive city. Do not destroy it because I will kill you. Do not destroy the young of the Philippines. Because I will kill you."

When I became President, the same pronouncement. Tapos sabi nitong mga ICC prosecutors, "Oh that mayor is always repeating 'I will kill you'." What's wrong with that? Is there a crime threatening people especially criminals?

Itong mga puti, buang buang ito eh. Ang problema nito, itong Europe ngayon, itong mga America and kuwan, they want to impose their values on our race. When as a matter of fact, they are not facing any trouble at all and itong mga Italy, France, America, Britain, they built their empires. They rose to the industrialization, it takes much earlier kasi they were using the Arab oil.

And when it was time, they cut the Arab nation into territories, by tribes, ayun. So ngayon, gulo. Libya has collapsed, Iraq is not a working country. 'Yan ang mahirap.

When as a matter of fact during 1912 to 1917, they killed about 10 million of their --- 'yung pag-assassinate ni Ferdinand, the duke of ano --- 'yung inassassinate sa Austria.

But that was the last point of the war --- sila-sila 'yung diyan. And the... And now they have this gall to confront us about...

America, hanggang ngayon ayaw nilang isauli 'yung [garbled]. Ayaw nilang isauli because that is a memento that is --- dugo daw nila.

P***** i** ninyo. Kayo ang pumunta sa Samar, you conquered us. Naturalmente mag-rebelde kami. Nakunin niyo 'yung Balangiga bells, gusto ko isauli ninyo.

Why? Kasi ang kinapital ng Pilipino diyan dugo. You massacred one God d*** island there. And in his written order, turn it to a howling... [garbles] Nandyan, ano...

The General who ordered the troops there... [inaudible] make it a howling wind. Tapos ngayon [speaks Bisaya].

Canada. Bili tayo ng helicopter. Sabi ni Defense, ako na raw bahala. I decide. I decide. 'Di na ta maki-alam sa Canada. Magbili sila --- magbili tayo ng chopper but there is always a condition that's --- kaya ako galit diyan.

Europe magbigay ng pera with a condition. Sabi ko, "You go to hell." Wala akong kailangan ng pera ninyo.

Ngayon they are inviting me to go to the ASEAN-Europe dialogue. Eh ang Philippines is one of the --- kakatapos ko lang sa pagka-ano ko chairmanship.

Sabi ko, "hindi ako pupunta diyan."

Do not talk to me about values and anything. Ang Canada taga-an ta og helicopter, may condition. Dili nato magamit og giyera sa mga rebelde. Ka-tonto gyud buang. Unsa-on na? Kay para lang daw sa evacuation ug sa humanitarian. So mu-surrender nalang diay ko? Muingon na lang ako sa Taliban, "Oh, kuhaa na ng..."

[Speaks Bisaya]

I'll go to --- go somewhere. You follow si Esperon at sinabihan ba...? There's a good development there? Oo. Pangita mo og lain. Og dili sa... Cimat, naa magpuyo sa --- Ilocano ma na, nandyan na sa Antique ang iyang asawa. Palit na lang mo og usa kataro, lima katarong lana para manglupad imong sundalo katunga Sarao. *[laughter]*

L**** na y*** na 'to. So I'll have to look for other...

Ako I do not --- I do not hate America. I do not hate... I respect their decision. It's not a good one but still... And I respectfully declined the aid of... We will survive.

We will, somehow, God would be kind to us. Basta 'di lang kurakuton ang kwarta, marami ang magawa tayo para sa kapwa tao natin.

The only problem is corruption. But if I could stop corruption even by about a third, then we would be good. At least sa Customs, okay na, Armed Forces, walang problema.

Huwag kayong maniwala niyang mga deal-deal na 'yan. It's a matter of principle. Bahala sila diyan. 'Yan lang naman.

Dulay, Ilocano rin 'yan. Ang kwarto niya sa dormitoryo... Bello, Ilocano rin 'yan. *[speaks Bisaya]*

Mga sundalo, kadaghanan Ilocano. *[speaks Ilonggo]*

Pero ang Ilo --- ang Ilonggo sa Aklan, Capiz, Panay Island is very much different from the Ilonggo sa --- diri sa Mindanao.

[Speaks Ilonggo] because of the aid sa --- away di ha, pumasok kasi. You know, it was what was wrong in "go to Mindanao because it is the land of promise." They divided the lands without taking into account the people already there way, way ahead with a different religion.

That's --- but we do not... Ang chopper is --- ito ang ngayon... Here's the catch, ang chopper, cannot be used for --- attack helicopters ang [gusto?], kasali diyan 'yung bagong helicopter ko daw.

Okay, sabi ko, "Wag --- unahin na ninyo ang military pati pulis. Never mind 'yung aking karag-karag na helicopter, hayaan mo siyang mahulog." *[Speaks Bisaya]*

Ah --- we have to look for another one. But we are fighting a deadly war. Sabi ko sa inyo, I'm sure that you have heard it many --- for the nth time, we must concede something there or otherwise, giyera 'yan.

But I am preparing.... I want, before I leave, I want a very strong Armed Forces. *[Speaks Bisaya]* and a strong police.

And drugs, I'd like to address myself to the International Court of Justice and to the prosecutors coming here to investigate: the war or the drive against drugs will not stop and it will last until the day I step out. If I go to prison, I go to prison. *[applause]* If you want to execute me, look for a country that allows prisoners to be executed by firing squad, doon ako magpa... Kalipay ko na lang na. Kaligaya ko na lang 'no. *[Speaks Bisaya]*, firing squad, tulo. Si Abad Santos when he was asked by the Japanese to salute the Japanese flag, he said "no". Sabi ng anak niya, "Pa, ano ba naman 'yan?" Sabi niya, "Nak, not everybody is given a chance to die for his country."

So that's what makes me --- ano dito sa kanila, because they are ready to die. Ako, pakapin. Gusto ko patayin ninyo ako pero firing squad. *[Speaks Bisaya]*. *[laughter]*.

[Speaks Bisaya]. *[laughter]* *[Speaks Bisaya]*.

Mag-istorya ako, Tagalog, kami gyud mix Davao, Tagalog, Bisaya. Mga estudyante, Tagalog, English, *[Speaks Bisaya]* Bisaya na na.

So kami, labas-pasok, Bisaya, Tagalog, English. Usahay if I --- during a speech, tapos nagta-Tagalog ako, makalimutan ko. Hindi kasi --- itong mga taga-Maynila very judgmental, mag-ana ako, pumunta ako doon at nakita ako nakasakay sa --- unsa gani ning Tagalog nitong y**** ana? Ano ko, kuhaa ra tong y****, ana. Pero ang ako pud Tinagalog, "Sino nga 'yang p**** i*** ano na 'yan?" *[laughter]*

Ingon sila ang ako daw baba bastos. Tinood na, bastos. Hindi daw ako statesman, pang-President, tinood na. Ang problema kay nidaog ko. *[laughter]*

Huwag mo magpaalkanse. Kani bang si Bong kani o taga-Davao man ni. Batangas ni. Actually ang kuwan ni --- Mason ang kuwan ana tatay --- ang lolo, pinaka ngadto.

Pag-gawas sa survey ba diri Cebu, 3-4, 3-4, 3-4 lang ako. So sige siya'g tan-aw sabi niya, "Mayor mura mag tagilid ta." Sabi nako, "Bong, ayaw'g tuo ana." Sabi niya, "Dili, ikatulo na ning survey." "Bong, gi-ingnan taka, kaupat mga g*** ang Cebuano. Ikalima pa pasagdi lang na sila. Ayaw'g kagu-ol." Paghuman sa --- eh di landslide ko diri. Giingnan ko siya, "Giingnan ta ka eh." Kaning mga Cebuano may pagka-kuwan, ah sige, sige pero tuo ka ana pag-abot sa botohan, tan-awa lang ang resulta ana. O 'di landslide. So dako kaayo ko ug...

Mao ako giingnan si Bong, Cebu ta ron kay naa kong daghan problema sa law and order labi na gyud sa drugs. May command conference ako after this. Maghatag lang ko og mga sakyanan nila. Gwapo ni ilang mga sak... Montero ba pud? Ako ha pickup lang ko. Kamong naka-adto og Davao, kita mo pickup ko. Pickup lagi ko, pangutan-a mo. Kaning mga pulis ang ila karong --- mas gwapo pa sa ato, Montero. Tinood na. Sa Davao ako pickup, karon mga pulis Montero.

Didto sa Davao giingnan nako, "kamong nga y*** mo, ampingin ninyo ni."

If there is a maintenance, ipa-service nimo. Sa Davao it would last for five years, dili ko nagapalit og baratuhon. It's Hilux, Toyota or Isuzu. Di kausa palit ko og bag-ong Toyota Hilux, gibing-ga sa pulit na g***. P***, mauto ako silang gi-lecturan. Giingnan nako kamo, giapil na nako ang ilang kabuang, kamo ha, kahilakon ko y*** sa pickup. Kung naa koy ibilin ninyo --- gibutangan lagi ni Bong pud --- unsa ma ni si Bong, litrato. *[Taga-i nga ako usa ka sticker.]* Dili ko ni... Ako ra gud pero gihatag lang nako. *[speaks Bisaya]*

I thought that I, nagustuhan ko 'yung sinabi ko: Not during my watch. Huwag sa panahon ko. Kasabot mo? *[applause]* *[Speak Bisaya]* Ayaw sa akong panahon, magka-giyera gud ta di ha. Ug naa mo sa droga pasensiya gyud mo.

Ang Cebu ha, I am warning --- it's the highest --- one of the highest trade sa contamination hasta ang pulis diri. Sa exams, Cebu remains to be a problem sa drugs. Di na ako masiguro ug kinsa gyud pero one of these days naa gay matumba. Ihatag nako sa... Kinsa man ako'y tagaan ani? Ibutang didto sa... Dili na pwede sa kotse, sir, mura mag malata, sa sulod lang na. Ako lang hatag nimo pahinumdom.

So dili na ko magkadugay kay mauli pa ako ug Manila naa pa ko'y... And I have to meet some people naa kong --- nagtabang nako diri.

It's there that I would like to --- to you guys to be present there. We have to talk about drugs and terrorism.

So dili na ako magdugay, nalipay ko nagkita ko ninyo. And I said 50 million siguro, okay na na? *[applause]* Okay na 'yan, ma'am? O baka gusto nimo 500 million? Okay na na? Okay na 500 million? *[applause]* 2021. *[laughter]*

--- END ---